

ΣΑΝ ΝΑ ΉΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΕΠΕΤΕΙΟΙ

Παγκόσμια Ημέρα Αποθήκευσης Αρχείων.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1492 Οι βασιλείς της Ισπανίας Φερδινάνδος και Ισαβέλλα εκδίδουν το διάταγμα της Αλάμπρας, με το οποίο διατάσσονται οι 150.000 Εβραίοι που ζουν στην χώρα, είτε να μεταστραφούν στον Χριστιανισμό, είτε να εγκαταλείψουν την Ισπανία.

1821 Ο Αθανάσιος Διάκος υψώνει τη σημαία της Επανάστασης στη Λιβαδειά.

1833 Ο τούρκος φρούραρχος των Αθηνών Οσμάν Εφέντης παραδίδει την Ακρόπολη στον Βαυαρό ταγματάρχη Πάλιγκαν και στον υπολοχαγό Χριστόφορο Νέζερ. Οι Οθωμανοί αποχωρούν οριστικά από την Αθήνα.

1946 Στην Ελλάδα διεξάγονται οι πρώτες μεταπολεμικές εκλογές, από τις οπίσης απέχει το ΚΚΕ. Το Λαϊκό Κόμμα κερδίζει 250 έδρες, ενώ η χώρα μπαίνει σε τροχιά εμφυλίου πολέμου.

1970 8 μέλη της τρομοκρατικής οργάνωσης «Γιαπωνέζικος Κόκκινος Στρατός» καταλαμβάνουν αεροπλάνο των Ιαπωνικών Αερογραμμών με 129 επιβάτες, κραδαίνοντας σπαθιά σαμουράι και μία χειροβομβίδα. Θα τους ελευθερώσουν λίγες ώρες αργότερα.

1982 Ο Βαγγέλης Παπαθανασίου βραβεύεται με Όσκαρ για τη μουσική της αγγλικής ταινίας Δρόμοι της Φωτιάς.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1596 Ρενέ Ντεκάρτ, γνωστότερος στην Ελλάδα ως Καρτέσιος, γάλλος φιλόσοφος και μαθηματικός. Έμεινε στην ιστορία και για τη ρήση του «σκέφτομαι, άρα υπάρχω». (Θαν. 11/2/1650)

1732 Γιόζεφ Χάιντν, αυστριακός συνθέτης, που συνόψισε στο έργο του την Κλασική Περίοδο της Δυτικής Μουσικής και ανέδειξε τη μουσική φόρμα της σονάτας. (Η Δημιουργία, Συμφωνία αρ. 94) (Θαν. 31/5/1809)

1914 Οκτάβιο Παζ, μεξικανός διπλωμάτης και συγγραφέας, βραβευμένος με Νόμπελ Λογοτεχνίας το 1990. (Ο λαβύρινθος της μοναξιάς)

ΘΑΝΑΤΟΙ

1980 Τζέσε Όουενς, αμερικανός μαύρος αθλητής του στίβου, που κέρδισε 4 χρυσά μετάλλια στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Βερολίνου και ανέτρεψε στην πράξη τις θεωρίες του Αδόλφου Χίτλερ περί άρειας φυλής. (Γεν. 12/9/1913)

1995 Σελένα, αμερικανομεξικανή σουπερστάρ της λάτιν μουσικής, που διολοφονήθηκε από την πρόεδρο του φαν κλαμπ της Γιολάντα Σαλντίβαρ. (Γεν. 16/4/1971)

2008 Ζίλ Ντασέν, γαλλικής καταγωγής αμερικανός σκηνοθέτης, σύντροφος της Μελίνας Μερκούρη.

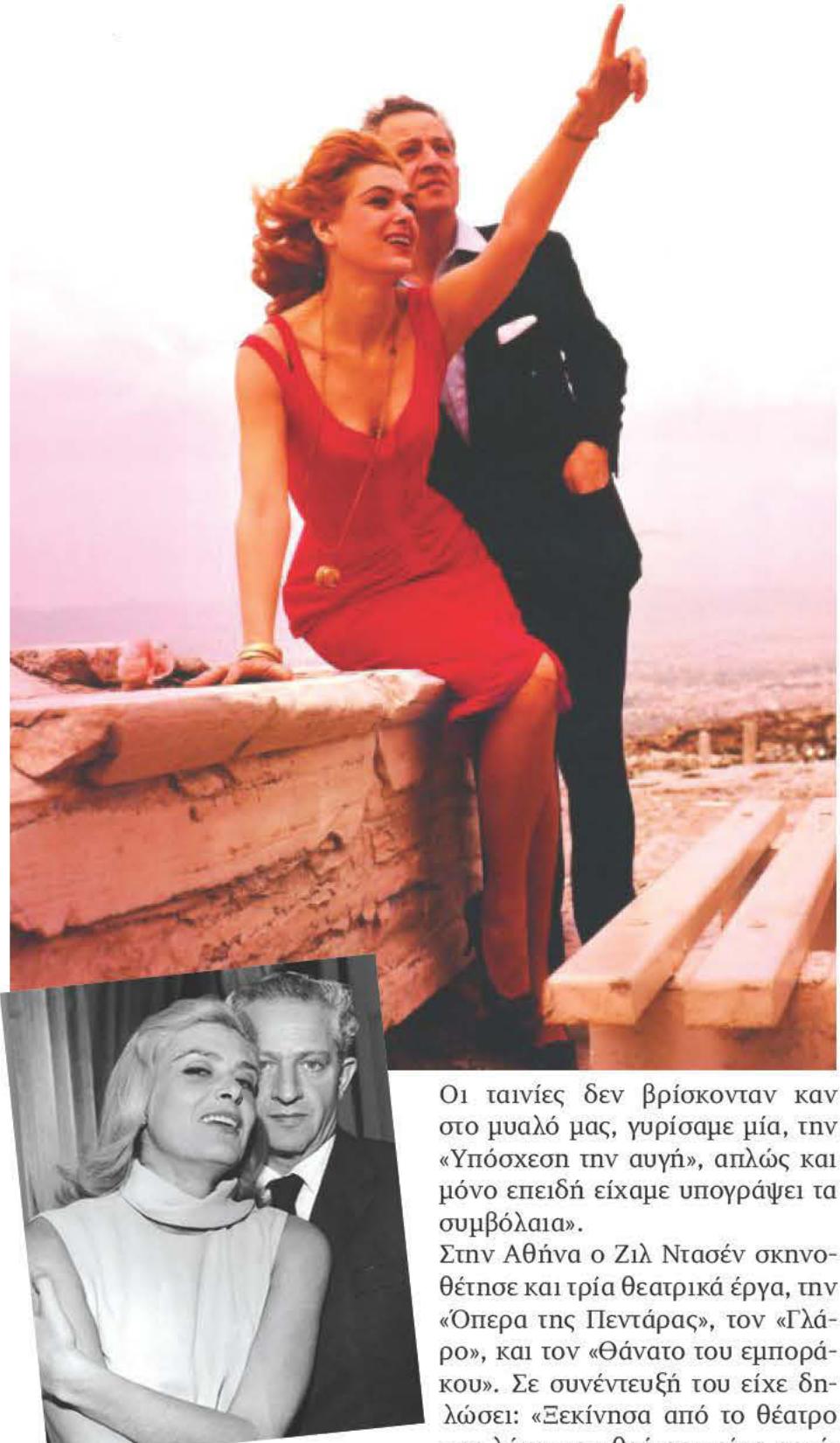
ΖΙΛ ΝΤΑΣΕΝ, 1911 - 2008

Aμερικανός σκηνοθέτης του θεάτρου και του κινηματογράφου, σύζυγος της Μελίνας Μερκούρη. Οι ταινίες του εκτείνονται από το αστυνομικό γκανγκστερικό φίλμ νουάρ ως τον κοινωνικό ρεαλισμό και τον λυρικό εξπρεσιονισμό. Ο Ζίλ Ντασέν (Jules Dassin) γεννήθηκε στις 18 Δεκεμβρίου του 1911 στο Κονέκτικατ των ΗΠΑ και ήταν το 8ο παιδί ενός ρωσοεβραίου κουρέα. Ξεκίνησε την κινηματογραφική του πορεία ως μαθητευόμενος στο πλευρό του Άλφρεντ Χίτσκοκ. Αργότερα, συνεργάστηκε με τον σκηνοθέτη Μάρκ Χέλνγκερ, με τον οποίο έκανε δύο ταινίες. Η συνεργασία τους διακόπηκε, όταν αναγκάστηκε να αυτοεξοριστεί τη σκοτεινή εποχή του Μακαρθυρισμού, λόγω των διώξεων που δεχόταν στη δουλειά του. Όταν κλήθηκε να απολογηθεί στο Κογκρέσο, καπγορούμενος για αντιαμερικανική δράση, γύριζε την ταινία «Night and the City».

Εγκαταλείποντας τις ΗΠΑ, εγκαταστάθηκε στη Γαλλία. Εκεί γύρισε την ταινία «Ριφιφί», ένα από τα σημαντικότερα κινηματογραφικά φίλμ νουάρ της παγκόσμιας κινηματογραφίας, με το οποίο κέρδισε το Βραβείο Σκηνοθεσίας στο Φεστιβάλ των Κανών το 1955. Στη Γαλλία, επίσης, παντρεύτηκε την Μπεατρίς Λονέρ, με την οποία απέκτησε δύο παιδιά, τον διάσημο γάλλο τραγουδιστή Τζ Ντασέν (1938-1980) και την πθοποιό Ζουλί Ντασέν. Ωστόσο, τη ζωή του χάραξε βαθιά ο έρωτάς του με τη Μελίνα Μερκούρη, την οποία γνώρισε δύο χρόνια μετά το «Ριφιφί».

Από τη στιγμή εκείνη άρχισε η δεύτερη καριέρα του, καθώς οι περισσότερες ταινίες που σκηνοθέτησε είχαν πρωταγωνίστρια τη Μελίνα. Μαζί γύρισαν εννέα ταινίες, μεταξύ των οπίσης το «Τοποκαπί», το «Φαίδρα» και το «Ποτέ την Κυριακή», που τιμήθηκε με το βραβείο καλύτερης ταινίας στο Φεστιβάλ Κανών το 1960. Η ίδια ταινία ήταν υποψήφια για Όσκαρ σκηνοθεσίας και σεναρίου, όμως τελικά απέσπασε το Όσκαρ καλύτερης μουσικής και τραγουδιού για «Τα Παιδιά του Πειραιά» του Μάνου Χατζιδάκη.

Μετη Μελίνα, παντρεύτηκε το 1966 και υιοθέτησε τόσο την υπηκοότητα του Έλληνα, όσο και το όραμα

της συντρόφου του για την επιστροφή των μαρμάρων του Παρθενώνα. Μαζί ανέπτυξαν έντονη αντιδικτατορική δράση την περίοδο της χούντας των συνταγματάρχων και με την αποκατάσταση της Δημοκρατίας το 1974 εγκαταστάθηκαν μόνιμα στην Ελλάδα. Σε μία συνέντευξή του είχε πει:

«Ζούσα μια διαφορετική εξορία από το '67 έως το '74. Σκηνοθέτησα μία μόνο ταινία, γιατί η καρδιά μου είχε μόνο απογοήτευση για τη δικτατορία στην Ελλάδα. Αφοσιώθηκα στη Μελίνα, μένοντας πλάι της όσο το δυνατόν περισσότερο.

Οι ταινίες δεν βρίσκονταν καν στο μιαλό μας, γυρίσαμε μία, την «Υπόσχεση την αυγή», απλώς και μόνο επειδή είχαμε υπογράψει τα συμβόλαια».

Στην Αθήνα ο Ζίλ Ντασέν σκηνοθέτησε και τρία θεατρικά έργα, την «Όπερα της Πεντάρας», τον «Γλάρο», και τον «Θάνατο του εμποράκου». Σε συνέντευξή του είχε δηλώσει: «Ξεκίνησα από το θέατρο και λόγω του θεάτρου είχα αρχίσει από νωρίς να σέβομαι και να αγαπώ την Ελλάδα».

Μετά το θάνατο της διάσημης πθοποιού και πολιτικού, ο Ντασέν δημιούργησε στη μνήμη της το Ίδρυμα «Μελίνα Μερκούρη», με στόχο την πρώθυπη της Δημιουργίας του νέου Μουσείου της Ακρόπολης και την προβολή του ελληνικού πολιτισμού. Κατέχοντας τη θέση του προέδρου, παραχώρησε στο ίδρυμα τα έσοδα από τις ταινίες του, προκειμένου να ενισχυθεί ο αγώνας για την επιστροφή των μαρμάρων του Παρθενώνα από το Βρετανικό Μουσείο. Πέθανε πλήρης ημερών, σε πλικία 97 ετών, στις 31 Μαρτίου 2008.